

PRESENTACIÓ

Una vegada més, la revista cultural "Urtx" ens ofereix una àmplia i acurada mostra del treball de recerca que, en l'àmbit de les Humanitats, s'està duent a terme a les nostres terres de l'Urgell.

Penso que puc donar com gairebé segur que el lector d'aquest volum deu ser també bon coneixedor d'aquesta ja consolidada i prestigiosa revista, portanveu i plataforma d'un grup d'universitaris i erudits que, al voltant de l'Arxiu Històric Comarcal i del Museu Comarcal, ha fet i fa una tasca impagable d'estudis monogràfics sobre aquesta part de les Terres de Ponent.

Aquesta vegada, però, la revista presenta la particularitat de recollir una sèrie de treballs que tenen com a eix comú l'haver estat ponències i comunicacions de les recents Jornades sobre "Història i Patrimoni de l'Urgell". Hom veurà que es tracta d'un excel·lent aplec de recerques monogràfiques. S'hi reflecteix plenament el característic esperit d'interdisciplinarietat amb què es va endegar la revista "Urtx", des del primer número. Amb el nom de "patrimoni" s'hi ha encabit -i amb gran encert- tot allò que ha format i ha moldejat el nostre país i la nostra gent i que, en bona part, és fruit de les generacions que ens han precedit: els costums, les tradicions populars, l'arquitectura, la pintura, els arxius documentals i fotogràfics, la natura...

És cert -tampoc s'ha pretès- que no hi ha cap intenció d'exhaustivitat ni d'enciclopedisme. Queda molt per fer, per estudiar i per recollir. Però s'ha donat un primer i important pas. I en aquest sentit, cal agrair als organitzadors i participants el gest d'haver posat les coses en comú, de discutir-les i de donar-les a conèixer al públic interessat. Alguns treballs -per no dir tots- obren camins, assenyalen futures recerques o l'ampliació de les que s'han endegat aquí. Tot plegat fa que es pugui parlar ben bé d'unes "primeres Jornades", perquè, si Déu vol, n'hi haurà unes segones, i unes terceres. El patrimoni de la comarca dóna per això i per a molt més. Fins i tot aspectes que ens hagin pogut passar desapercebuts, o que s'han considerat irrellevants, al seu moment poden tenir cabuda en altres edicions.

Varietat, interdisciplinarietat i rigor caracteritzen aquestes Jornades, precisament perquè també l'Urgell és ric i variat, i molt més complex del que darrera d'un nom tan utilitzat i debatut o d'una freda divisió administrativa, pot semblar. Només cal fixar-se en la varietat i les peculiaritats dels àmbits geogràfics, des d'Agramunt fins a Maldà, o de Guimerà a la Fuliola; de l'heterogeneïtat de divisions històriques que damunt d'aquestes terres hi han confluït: comtals, diocesanes -ai!, s'atreviran a destrossar-les aquestes, tan arrelades i tan nostres?-, econòmiques...

Tan de bo que, si a més d'aquestes planes, i del treball amagat i constant que hi ha al darrera, s'aconsegueix sensibilitzar tothom, des del pagès fins al menestral, del metge al rector, de l'artista de més renom al petit artesà dels nostres pobles, que encara tenim una oportunitat -potser la darrera- de conservar allò que ens han deixat les generacions anteriors, i que cal fer tots els esforços per salvar o recuperar- i penso amb el monestir de Vallbona o amb el castell de Guimerà- allò que ens queda, la feina dels que han endegat i col·laborat en les Jornades no haurà estat endebades, sinó ben al contrari, seria el resultat més important i de més transcendència que hom hagi pogut treure d'aquestes trobades dels nostres estudiosos sobre el patrimoni comú.

Prim BERTRAN i ROIGÉ